

ŽIADNY ČLOVEK NIE JE OSTROV

Vážení Gbelania, čitatelia mesačníka Gbelan! Ako sa v prvom čísle tohto roka dozvieme, rok 2023 prináša nejednu zmenu. Jednou z týchto zmien je aj moje pôsobenie na pozícii šéfredaktora mesačníka Gbelan. Pán Brutovský, ktorý doteraz so zariadením a vášňou vdychoval Gbelanovi život, ostáva aj naďalej súčasťou novovzniknutej redakcie, a to v pozícii redaktora. Čitatelia sa preto nemusia obávať, že by v budúcnosti prišli o svoje obľúbené rubriky a články z pera pána Brutovského.

Musím sa priznať, že do pozície šéfredaktora nastupujem s patričným rešpektom a úctou. Nie je azda lepšou motiváciou pristupovať k práci svedomito, ak je táto práca zanechovaná v dobrom stave. To ale neznamená, že by Gbelan mojím príchodom ostával bez rozdielu na rovnakej koľaji. V budúcnosti by som rád nadväzoval a rozvíjal to dobré, čo nám Gbelan ponúkal. Či už ide o informovanosť občanov, zaujímavé rubriky (*Nezabúdajme na starých majstrov*) alebo tematické články, ako bola napríklad decembrová sekcia spájaná so *Sladkou ňedzelou na Záhorí* alebo *Adventnou dedinkou*. Ak si všimnete, spomínané články majú niečo spoločné. Sú o ľuďoch. Sú o nás. Zachytávajú dušu daného okamihu v písanej forme a tým zaznamenávajú niečo nanajvyššie cenné. Spoločnú náladu. Atmosféru okamihu. Komunitu ľudí zachytenú v čase.

V budúcnosti by sme radi nadviazali na tento otvorený, ľudský prístup. Navyše by som sa do Gbelana nebál zahrnúť aj články pestrejšieho formá-

Najdôležitejšie zmeny od roku 2023

Štátne aj mestské zmeny, o ktorých je dobré vedieť, plus rozhovor s novou pani prednostkou, Gabrielou Kováčovou

Mrázik priniesol do Gbelov svieži vzduch

Divadelno-tanečné predstavenie gbelskej základnej umeleckej školy vsadilo sa osvedčenú klasiku

Mať, či nemať ohňostroj na Silvestra, to je otázka...

Aké sú negatívne dopady silvestrovských ohňostrojov? A treba v tomto ohľade chrániť vtáctvo na Adamovských jazerách?

tu, alebo dokonca články subjektívneho, názorového charakteru. Obsah každého mesačníka bude rozdelený do jednotlivých sekcií, ako *Mesto*, *Kultúra*, *Škola*, *Šport*, *Enviro* a *Životný štýl*. Finálny rozsah jednotlivých sekcií bude zodpovedať spracovanému materiálu.

Ako už bolo v úvode okrajovo spomenuté, Gbelan bude vznikať najmä pod rukami šéfredaktora a redaktorov. To však neznamená, že doterajší prispievatelia nie sú vítaní pokračovať vo svojej kvalitnej práci. Dôležité je si uvedomiť, že ide o spoločný proces. Snahu prispieť svojou trochou (väčšou alebo menšou) do spoločného úsilia vytvoriť z Gbelana mesačník, ktorý sa snaží ľudí spájať. V tomto bode je taktiež nutné podotknúť, že to spájanie rozhodne nebude formou spoločnej oslavy našej „úžasnej a bezchybnej existencie.“

Nadpis tohto príhovoru „Žiadny človek nie je ostrov“, je názov básne anglického básnika s menom John Donne. Mimochodom, názov Hemingwayovho románu, „Komu zvoní do hrobu“, taktiež prameňuje odtiaľto. „Žiadny človek nie je ostrov celý pre seba, každý je kúsok kontinentu, časť pevniny,“ píše Donne. A preto ako všade inde na svete, aj našu spoločnosť, našu spoločnú kultúru, tvoria ľudia. Všetci ľudia, bez rozdielu. A ja verím, že podobne ako mesto, občianske združenia a všetci tí, ktorí prinášajú našej komunite pridanú hodnotu, bude môcť aj Gbelan ľudí, nielen informovať, ale aj zabávať a spájať.

Prajem vám príjemné čítanie a všetko dobré v novom roku 2023!

MgA. Radoslav Irša

Najdôležitejšie zmeny od roku 2023

Počiatkom roka 2023 vstúpuje do platnosti viacero zmien, týkajúcich sa najmä sociálneho sektora. Reformou prešiel prvý aj druhý pilier. Nižšie nájdete vybraný prehľad, nielen najdôležitejších štátnych zmien, ale aj pár mestských noviniek, ohľadom separovaného odpadu alebo mestských poplatkov.

DŮCHODKY:

Zmeny v dôchodkoch a dôchodkovom poistení

Sociálna poisťovňa od 1. januára 2023 zvýšila (valorizovala) dôchodky priemerne o 11,8 %. Urobila tak automaticky, dôchodcovia tak nemusia o nič osobitne žiadať. O zvýšení dostanú písomné rozhodnutie a dôchodky vo vyššej sume im budú prvý raz vyplatené vo výplatnom termíne v januári 2023. Zvýšenie sa týka všetkých druhov dôchodkov (starobných, predčasných starobných, invalidných a pozostalostných dôchodkov). Pri valorizácii minimálnych dôchodkov sa v roku 2023 nič nemení.

Rodičovský dôchodok (Rodičovský bonus)

Rodičia môžu po novom dostávať tzv. rodičovský dôchodok. „Suma rodičovského dôchodku pre jedného rodiča je 1,5 percenta jednej dvanástiny úhrnu vymeriavacích základov dieťaťa za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza roku, z ktorého bolo zaplatené poisťné na starobné poistenie.“ Informuje Sociálna poisťovňa. Tá vyplatí rodičovský dôchodok automaticky, bez podania vyhlásenia alebo žiadosti, každému biologickému rodičovi alebo osvojiteľovi poistenca. Rodičovský bonus nezvyšuje odvody do Sociálnej poisťovne, ani neznižuje budúci dôchodok dieťaťa.

Predčasné dôchodky

Nárok na predčasný dôchodok prešiel zmenou už 1. novembra 2022. Nárok na predčasný dôchodok vzniká len za predpokladu, ak je suma predčasného starobného dôchodku vyššia ako 1,6 – násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú osobu. Do 31. októbra minulého roka išlo o sumu 281,40 eur mesačne. Od 1. novembra 2022 je to suma 375,10 eur mesačne.

Zmena aktuálnej dôchodkovej hodnoty

„Kým v súčasnosti aktuálna dôchodková hodnota (ADH) pravidelne k 1. januáru stúpala o rast priemernej mzdy, po novom pôjde o rast len o 95% priemernej mzdy. Od 1. januára 2023 sa na účely určenia indexu úpravy aktuálnej dôchodkovej hodnoty od 1. januára kalendárneho roka použije len 95% z medziročnej zmeny priemernej mesačnej mzdy v treťom štvrtroku. Aktuálna dôchodková hodnota na rok 2023 je 16,4764 eur,“ informuje Sociálna poisťovňa.

Vdovské a vdovecké dôchodky sa budú poberať dlhšie

Po novom sa od 1. januára, vdove alebo vdovcovi, ktorí vychovali jedno dieťa, znížila veková hranica opätovného vzniku nároku na výplatu na pozostalostný dôchodok z doterajšieho dovŕšenia dôchodkového veku, na vek 57 rokov. Zároveň sa predĺžilo poberanie vdovského a vdoveckého dôchodku z jedného na dva roky.

Zmeny v nemocenskom, úrazovom a garančnom poistení:

Nové maximálne výšky nemocenských dávok

Po splnení zákonných podmienok budú poistenci dostávať zo Sociálnej poisťovne vyššie maximálne sumy štyroch druhov nemocenských dávok: nemocenské, materské, tehotenské a ošetrovné.

- Nemocenské: max. výška na deň: 43,79507 €
- Materské: max. výška na deň: 59,72055 €
- Tehotenské: max. výška na deň: 11,94411 €
- Ošetrovné: max. výška na deň: 43,79507 €

Zvýšenie úrazových dávok o 10,9 %

„Od 1. januára 2023 vzrastú aj úrazové dávky - úrazová renta a pozostalostná úrazová renta sa zvýšia o 10,9 %. O rovnaké percento vzrastú aj ďalšie úrazové dávky – jednorazové odškodnenie, náhrada nákladov spojených s liečením a náhrada nákladov spojených s pohrebom.“ Informuje Sociálna poisťovňa.

Počas nezamestnanosti sa nemusíte hlásiť na úrade práce v mieste trvalého pobytu

Od 1. januára pri hľadaní práce zaniká povinnosť hlásiť sa na úrade práce v mieste trvalého pobytu. „Hľadáte si prácu v hlavnom meste, ale trvalý pobyt máte na druhom konci republiky. Pravidelne sa musíte hlásiť na úrade práce v mieste trvalého pobytu. Od 1. januára to však neplatí,“ informuje na svojich stránkach ministerstvo práce.

Nové celoslovenské evidenčné čísla vozidiel

V roku 2023 sa mení podoba tabuliek evidenčných čísel (EČV) motorových vozidiel. Po novom už nebudú tabuľky s evidenčným číslom motorového vozidla delené podľa okresu. Podoba evidenčných čísel však ostane rovnaká (2 písmená – 3 číslice – 2 písmená). Evidenčné čísla sa začnú vytvárať nanovo od kombinácie AA-001AA. Evidenčné čísla navyše nebudú viazané na majiteľa vozidla, ale priamo na dané vozidlo. To znamená, že aj v prípade zmeny majiteľa motorového vozidla, ostane EČV naďalej viazané na vozidlo do konca svojho využitia.

Koniec ružových vodičských preukazov

Napriek tomu, že ružové vodičské preukazy boli pôvodne považované za neobmedzené, po novom ich platnosť vyprší 31. decembra 2023. To znamená, že držiteľia týchto preukazov, vydaných od 1. januára 1993 do 30. apríla 2004, ich budú musieť povinne vymeniť do konca tohto roka.

Náročnejšie a drahšie skúšky v autoškólach

Získanie vodičského preukazu je od roku 2023 náročnejšie. Uchádzačov o vodičský preukaz čakajú ťažšie skúšky z teórie, oveľa viac otázok a to výlučne elektronickou formou. Trvanie skúšky (teória + jazda) môže navyše trvať až dva dni. Za vodičské preukazy si taktiež v novom roku priplátime. Doteraz stál vodičský kurz v priemere 650 EUR, po novom to môže byť až o 300 EUR viac.

Radoslav Irša

Zdroj: <https://www.socpoist.sk/najdolezitejsie-zmeny-v-socialnom-poisteni-od-roku-2023>

Pre viac informácií ohľadom zmien v sociálnom poistení navštívte webové stránky Sociálnej poisťovne.
(www.socpoist.sk)

Zvyšujúce sa poplatky za komunálny a stavebný odpad

Mesto Gbely malo do 31. 12. 2022 v platnosti VZN č. 5/2019 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení dodatku č. 1 a č. 2. Posledná úprava výšky poplatku bola v roku 2020. Pri tejto poslednej úprave bol zvýšený poplatok o + 2 € z výšky 27 € na 29 €.

V ostatnom období bola zmenou zákona o odpadoch pridaná povinnosť zberať od 1.7.2021 kuchynský odpad z domácností. Tento odpad je zberaný v KBV t.j. bytové domy na uliciach Záhumenice a Učňovská. Tento odpad sa musí podľa zákona vyvážať raz za sedem dní. V rodinných domoch sa tento odpad nezberá nakoľko rodinným domom boli v roku 2019 pridelené kompostéry.

Zavedením povinného zberu kuchynského odpadu sa mestu zvýšili náklady v roku 2022 o cca 16 tis. eur ročne.

V priebehu roka 2022 sa postupne zvyšovali zberovým spoločnostiam náklady na PHM, energie a prevádzkové náklady. Do ceny vstu-

puje i vysoká miera inflácie (14%).

Ďalším dôvodom na zvýšenie poplatku je skutočnosť, že od 1.1.2024 nebude možné skládkovať odpad na skládke bez toho, aby prešiel mechanicko-biologickou úpravou. Táto povinnosť mala platiť už od 1.1.2023 ale koncom mesiaca november bol do NRSR predložený návrh na posun tohto dátumu o rok. Zavedenie tejto ďalšej povinnosti sa opätovne navýšia náklady na činnosť nakladania s komunálnym odpadom v meste. Odhadované náklady sú vo výške cca 70 tis. eur bez poplatku, ktorý musí mesto zaplatiť za každú tonu odpadu uloženého odpadu na skládku. Tento poplatok sa stanovuje podľa miery vytriedenia odpadu za predchádzajúci rok. Predpokladáme, že za rok 2022 dosiahne mesto mieru triedenia v rozmedzí od 40 – 50% čo predstavuje poplatok za každú tonu vo výške 18 €. (pri cca 1128 t odpadu to je náklad 20 304 €). Tento poplatok je príjmom štátu, teda Environmentálneho fondu.

V pripomienkovom konaní je v tomto čase v Národnej rade SR viacero vyhlášok, ktoré sa priamo dotýkajú ďalšieho zvyšovania týchto poplatkov, navrhnuté sú ďalšie povinnosti pre obce v oblasti nakladania s komunálnym odpadom, takže náklady sa budú z roka na rok stále zvyšovať.

Z daných dôvodov sme boli nútení tento rok zvýšiť poplatky za komunálne a drobné stavebné odpady o 20,70%.

Výška poplatku na osobu, zamestnanca, vlastníka nehnuteľnosti je 35 €.

Poplatok za drobný stavebný odpad je 0,042 € za 1 kg odpadu.

Všetky doterajšie úľavy boli zachované. Celé znenie VZN č. 6/2022 je na www.gbely.sk/mestsky-urad/zverejnovanie/vzn/

Mgr. Miriam Kudolániová

MESTO

V Gbeloch sa na referende zúčastnilo 21,9% voličov

„Súhlasíte s tým, že predčasné skončenie volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky je možné uskutočniť referendum alebo uznesením Národnej rady Slovenskej republiky, a to zmenou Ústavy Slovenskej republiky?“

To bola otázka referenda, ktoré sa konalo 21. januára 2023. V Gbeloch prišlo svoj názor vyjadriť 21,9% voličov, čo je 897 z 4096 v zoznamoch zapísaných voličov. Väčšina z nich (871) hlasovala za možnosť „áno“, 21 voličov hlasovalo za možnosť „nie“. Kvôli celoštatne nízkej účasti (27,25%) bolo referendum vyhlásené za neplatné. Zatiaľ sa na Slovensku konalo celkom deväť referend, z toho osem bolo kvôli nízkej účasti neplatných. Tohtoročné referendum stálo cca. 10,4 milióna eur.

Termíny vydávania povolení na rok 2023

Výbor SRZ MO Holíč oznamuje členom, že nasledujúce vydávania povolení na rybolov pre rok 2023 sa uskutočnia v Rybárskom dome Holíč v nasledujúcich termínoch:

- 15. januára 2023 (nedeľa) od 8:00 do 11:00
- 21. januára 2023 (sobota) od 8:00 do 11:00
- 11. februára 2023 (sobota) od 8:00 do 11:00
- 26. februára 2023 (nedeľa) od 8:00 do 11:00
- 18. marca 2023 (sobota) od 8:00 do 11:00
- 25. marca 2023 (sobota) od 8:00 do 11:00

Zlatica Mikušová

Žiadosti o mestské dotácie možno podať do 15. februára

Aj v tomto roku si môžu právnické osoby, ktorých zakladateľom nie je mesto a fyzické osoby - podnikatelia so sídlom alebo trvalým pobytom v Gbeloch alebo pôsobiace na území mesta či poskytujúce službu obyvateľom mesta podať žiadosť o dotáciu z rozpočtu mesta.

Dotácie budú poskytnuté na podporu všeobecne prospešných služieb alebo verejnoprospešných účelov, na podporu podnikania a zamestnanosti a žiadosť o ne je potrebné poslať elektronicky cez www.gbely.egrant.sk do 15.2.2023.

Bližšie informácie nájdete na webovej stránke mesta v sekcii dokumenty, kategória dotácie - metodický pokyn k poskytovaniu dotácií. V prípade nejasností sa môžu žiadatelia informovať na mestskom úrade u Ing. Gabriely Kováčovej alebo Drahoslavy Jureňovej.

**„Mat’ miesto, kde sa
môžeš vrátiť, je domov.
Mat’ niekoho, kto ťa
doma miluje, je rodina.
Mat’ oboje,
je najvzácnejší dar.“**

Kto je „pravá ruka“ primátora?

Aj takýmto slovným spojením by sa dala v stručnosti pomenovať funkcia prednostu mestského úradu.

Ak je v „obci“ zriadená funkcia prednostu, tak úrad vedie a organizuje jeho prácu práve prednosta. Prednostu vymenúva primátor. S prihladením na dlhoročné pracovné skúsenosti – obzvlášť v ekonomickej oblasti, bola na základe vzájomnej dohody dňa 1. januára 2023 primátorom mesta Gbely Mgr. Martinom Jahodkom menovaná do funkcie prednostu Mestského úradu Gbely Ing. Gabriela Kováčová. Tá bude okrem funkcie prednostky mestského úradu i naďalej hlavným ekonómom mesta Gbely.

Novej pani prednostky sme sa opýtali niekoľko otázok:

- **Čo je náplňou práce prednostu mestského úradu?**
- Prednosta mestského úradu riadi a zodpovedá za činnosť úradu a plní úlohy spojené s odborným, organizačným a technickým zabezpečením jeho činnosti. Organizuje prácu mestského úradu, zabezpečuje hospodársky a správny chod mestského úradu, spoločne s primátorom mesta podpisuje zápisnice zo zasadnutí mestského zastupiteľstva, zúčastňuje sa na zasadnutí mestského zastupiteľstva s hlasom poradným. V neposlednom rade plní i ďalšie úlohy, ktoré jej uloží primátor.

- **Čo viete z Vašej novej pozície priniesť primátorovi a zamestnancom mesta?**

• Verím, že budem primátorovi mesta veľkou oporou pri plnení vízií a predstáv o smerovaní mesta, na čo využijem moju dlhoročnú odbornú prax. Na začiatku je treba stanoviť ciele, priority a hlavne pravidlá. To bude naša prvá dôležitá úloha. Samozrejme, že veľmi dôležitá je pre mňa aj vysoká odbornosť zamestnancov úradu, o ktorých sa budem častokrát opierať a ktorú si veľmi vážim. Vážim si každého jedného z nich a teším sa na spoluprácu s nimi. Verím, že spoločne zvládneme všetky úlohy, ktoré nás čakajú. Pre týchto zamestnancov sa budem snažiť byť ako priateľ, ktorý neublíži a vždy pomôže. Dôvera, ktorú mi nový primátor vymenovaním do funkcie dal, je pre mňa zaväzujúca – ako pre dobrý chod úradu, tak aj pre správne rozhodnutia v prospech obyvateľov mesta. Za túto dôveru ďakujem.

- **Čo bude Vašou prioritou na mestskom úrade?**

• Inovácie sú to, na čo by som sa chcela v prvom rade zamerať. Aj v tomto kontexte mojou snahou

bude vedomosti zamestnancov úradu nielen maximálne využívať, ale prehlbovať a náležite realizovať v praxi, prácu im uľahčovať a zjednodušovať prostredníctvom už spomínaných inovácií v oblasti verejnej správy. Napríklad elektronický úrad je dnes dosť často skloňované slovné spojenie. Mojou ambíciou bude toto slovné spojenie premieňať na skutočnosť a to nielen na úrade, ale aj pri komunikácii s občanmi mesta. Podobne ako pri elektronizácii sa budem vždy snažiť podporovať projekty, ktoré majú potenciál zlepšiť život v našom meste a posunúť ho opäť ďalej. Preto mierne zmeny isto úrad čakajú, verím však že tieto zmeny prispievajú ešte k väčšej spokojnosti každého jedného zamestnanca úradu a v neposlednom rade občana nášho mesta.

- **Aké je Vaše motto v živote?**

• Moje motto je k rodine, lebo to je základ každého úspechu a je základná jednotka každej spoločnosti: „Mat’ miesto, kde sa môžeš vrátiť, je domov. Mat’ niekoho, kto ťa doma miluje, je rodina. Mat’ oboje, je najvzácnejší dar.“

Mgr. Andrea Šupíková

Prvé dieťa v Gbeloch, narodené v roku 2023, sa volá Mateo

Vždy, keď sa narodí človek, zapáli sa na oblohe nová hviezda. Tak hovorí poetickou rečou staré ľudové príslovie. Príchod nového človeka na svet vytvára v nás, dospelých, neopísateľný pocit šťastia, radosti a naplňa nás láskou k novému členovi rodiny. Svet sa zrazu zmenil. Takýto zázrak zažili manželia Patrik a Sabína Barátových, ktorým sa ako prvé dieťa

v Gbeloch a zároveň prvé dieťa v rodine narodil 10. januára tohto roka syn Mateo. Pri príležitosti tejto milej udalosti pán primátor zaželal rodičom priamo v pôrodnici v Skalici a odovzdal im darček. Do ďalších rokov želáme rodičom len radosť zo syna Matea, z ktorého, ako veríme, vyrastie dieťa naplňajúce svojich rodičov láskou a pýchou.

Mária Puškáčová

Čitateľská rubrika

Ďakujem všetkým Gbelanom, ktorí nezanevreli na hromadný odber krvi v HTO Skalica a prišli 16.1. 2023 darovať tú najdrahšiu tekutinu.

Menovite ide o týchto bezpríspevkových darcov krvi: Michal Komorník, Miki Hric, Peter Petrovič st., Milan Valachovič, Iveta Majorová, Peter Smolinský, Martin Vanek, Ľubor Ženiš, Peter Pecha st. Bohužiaľ musím konštatovať, že táto organizácia, ktorá bola top v okrese Skalica a aj Senica, ako vidieť z počtu bezpríspevkových darcov (9) upadá. Nevie, ako motivovať darcov krvi do budúcnosti. Pravdepodobne sa dlhodobá história gbelských darcov blíži k zániku.

Pre nás, starších darcov, to bol a stále je sviatok ísť darovať krv. No teraz, v uplynutom svete, chce byť každý prvý

hneď, toto sme my, starší, keď sme začínali v 80-90 rokoch minulého storočia darovať krv, tak to bol pre nás dá sa povedať sviatok, každého jedného nás tešil ten humánný čin, a preto to podaktorí robíme dodnes. Ja ako predseda miestnej organizácie MS SČK Gbely už som v tomto organizovaní vyhorel. Prajem vám pekný deň a ostávam s pozdravom.

Predseda MS SČK Gbely

Peter Pecha st.

Napište nám do redakcie Gbelana na email:

gbelan@gbely.sk

Tešíme sa na Vašu odozvu.

Uvítanie do života v roku 2022

Darovať život je jedno z najkrajších poslaní človeka. Formovanie charakteru dieťaťa je dôležitá úloha, ktorá si žiada veľa vedomostí a skúseností, no predovšetkým láskavosť a trpezlivosť.

V roku 2022 sa v meste Gbely narodilo 43 detí a pri tejto príležitosti sme tak, ako aj po iné roky, ich rodičom odovzdali finančnú hotovosť 30 eur a malý darček v podobe osušky, so zápisom do pamätnej knihy.

Naším najmenším a rodičom prajeme veľa zdravia, trpezlivosti a síl, aby im ich deti prinášali do života veľa radosti a šťastia.

Mária Puškáčová

Malý darček pre jubilantov

V predvianočnom čase navštívili poslanci Mária Karasová, Katarína Knotková, Petra Horinková, Eva Volková, Lukáš Jureňa a Radoslav Irša našich 206 jubilujúcich dôchodcov, a tak ako každý rok, aj v tomto roku im odovzdali malý darček v podobe finančného príspevku. I touto cestou želáme všetkým dôchodcom nášho mesta, nielen jubilantom, v novom roku veľa zdravia a šťastia.

Mgr. Andrea Šupíková

Podmienky čitateľskej rubriky

Milí čitatelia mesačníka Gbelan! Čitateľská rubrika momentálne funguje viac-menej v skúšobnom režime. Jej primárnym účelom je dať čitateľom možnosť reagovať na články, rubriky alebo preberané témy, publikované v mesačníku. Samozrejme slušne, konštruktívne a nápadite. Osobné správy, vyhlásenia alebo komentáre, mimo témy, napriek tomu, nebudú zverejňované. Redakcia si v tomto ohľade vyhradzuje právo nezverejniť príspevky, či už kvôli ich irelevantnosti alebo nedostatku priestoru. Ďakujeme za pochopenie.

Radoslav Irša

Niekoľko dní pred Vianocami bolo naše mesto svedkom čarovného divadelno tanečného predstavenia gbelskej základnej umeleckej školy, ktorá stavila na osvedčenú klasiku - Mrázika. Už samotný názov v divákoch vyvolal pozitívne naladenie, väčšina z nás na tejto rozprávke vyrástla a hlášky z nej poznáme naspamäť. V čom ale spočívalo ono čaro, ktorým si gbelský Mrázik podmanil divákov a zaistil si toľko superlatívov nielen na sociálnych sieťach? Okrem osvedčenej kvality tanečných vystúpení, ktoré sa už stali gbelskou rutinou, bolo vidno, že tentoraz si to „odmakala“ celá škola. V prvom rade chválime skvelo napísaný scenár,

ktorý nám dal to najlepšie z najlepšieho. Perfektné výkony malých hercov sa striedali s tanečnými číslami, živšie scény s tichšími, celé to na seba nadväzovalo a tvorilo jeden veľký celok. To celé doplnené nádhernými kulisami, o ktoré sa postaral výtvarný odbor, svetelnými efektami a v neposlednom rade vynoveným pódium. Ak sa niekto bál, že ak sa to celé uskutôční v telocvični, stratí to úroveň, bol na omyle, aj toto miesto nám ukázalo, že ak sa s ním správne pracuje, dokáže navodiť tú správnu atmosféru. Za celým Mrázikom bolo vidno prácu a hlavne spoluprácu pedagógov miestnej „zušky“ naprieč všetkými odbormi.

Novou pani učiteľkou, ktorá tento rok začala v Gbeloch učiť literárno – dramatický odbor, je Renáta Horňáková. Jej príchod priniesol závan sviežeho vzduchu, nové nápady a inšpiráciu pre jej kolegov. Práve jej sme sa rozhodli položiť zopár otázok. A ktovie, možno pri čítaní tohto rozhovoru zistíte, že už ju vlastne dávno poznáte.

„Neexistujú malé roly, ale iba malí herci.“

KULTÚRA

MRÁZIK PRINIESOL DO GBELOV SVIEŽI VZDUCH

Pani Horňáková, mnohým divákovi „znie vaša tvár povedome“, mali sme možnosť vidieť vás v rôznych seriáloch. Kde všade ste hrali a čo považujete za svoj najväčší televízny úspech?

Tých televíznych „počinov“ nie je až tak veľa, ale rada si spomínam napríklad na seriál Doktor Ludsky, či Detektív Dušo, ktorý sa nakrúcal u nás na Záhorí, v Skalici, pekné spomienky mám aj na seriál Šťastná rybka, no a naposledy to bolo veľmi príjemné nakrúcanie v seriáli Druhá šanca.

Druhá šanca sa skončila, dostali ste po jej skončení ďalšie ponuky?

Dostala som ponuku účinkovať v seriáli Dunaj, ale nakoniec k spolupráci neprišlo, tak uvidíme, čo bude ďalej.

V televízii vás môžeme nielen vidieť, ale aj veľa počuť, dabovali ste svetoznáme herečky, ako napríklad Penélope Cruz, Millu Jovovich, Nicole Kidman či Emily Watson. Ktorá z nich sa vám dabovala najlepšie?

Všetky štyri menované dámy sú výborné herečky, takže je ťažké vy-

brať jednu z nich, vždy to záleží od typu a konkrétnej roly, ktorú hrajú a mojou úlohou je im ten výkon nepokaziť a snažiť sa čo najlepšie a najprirodzenejšie hlasovo stvárniť ich rolu v slovenskom jazyku.

Váš hlas môžeme poznať aj z rádia, počuť sme vás mohli ako moderátorku, ale aj v rozhlasových hrách. Je pre herečku jednoduchšie, ak len rozpráva a nemusí sa „báť“ kamery?

V hereckej branži sa hovorí, že neexistujú malé roly, ale iba malí herci.

Ja sa vždy snažím ku každej práci pristupovať zodpovedne a nezáleží na tom, či ma je aj vidieť alebo "len" počuť. Dôležité je, aby ma tá práca naplňovala a bavila, napríklad rozhlasová tvorba je veľmi náročná práca, pretože v nej môžete na stvárnenie postavy použiť len hlas a nemôžete si pomôcť gestami, mimikou, telom ani nijakými inými výrazovými prostriedkami, musíte všetky emócie a celé herectvo koncentrovať len do hlasu a to je niekedy skutočne náročné.

Za sebou máte aj divadelné hry. Hráte momentálne v nejakom divadle?

Za sebou mám 22 rokov v Slovenskom komornom divadle Martin, kde som začínala už ako 19ročná a kde som si zahrala krásne divadelné postavy, účinkovala som aj v divadle Malá scéna v Bratislave, v divadle A. h.a. a v divadle Ticho a spol. takisto v Bratislave a momentálne účinkujem v Mestskom divadle v Trenčíne a v lete budem účinkovať na Letných Shakespeareovských hrách na Bratislavskom hrade v inscenácii Rómeo a Júlia.

Gbely majú bezpochyby šťastie, že vás získali na miesto pedagógičky. Mali ste s touto prácou skúsenosti už aj predtým? Rozmýšľali ste dlho, či túto ponuku prijať?

Kým som bola v martinskom divadle, tak som tam učila hereckú tvorbu na súkromnom konzervatóriu a učila som krátko aj na Cirkevnom konzervatóriu v Bratislave (tam som vypo-máhala kolegovi). Nevieam, či majú Gbely šťastie, ale ja rozhodne áno, pretože sú tu veľmi milí ľudia aj kolegovia, ktorí odvádzajú skvelú prácu, takže sa mám čo učiť od nich ja.

Ako ste zapadli medzi nových kolegov a aký pocit máte zo svojich malých žiakov?

Dúfam, že som zapadla, ale hlavne by som touto cestou chcela všetkým kolegom poďakovať za ich úžasnú pomoc a spoluprácu na predstavení Mrázika. Tiež by som chcela poďakovať aj rodičom detí za ich trpezlivosť a poďakovať sa hlavne deťom, že to zvládli za taký krátky čas, na-

vyšie mnohí z nich stáli na javisku po prvý raz, takže klobúk dolu pred ich výkonmi a výdržou. Ešte by som chcela poďakovať aj pani riaditeľke Magdaléne Rafaelisovej, že nám verila a že do toho šla s nami a úplne nakoniec kolegom-choreografom z tanečného odboru Jessice Kobilovej a Lukášovi Jureňovi, ktorí prišli s nápadom urobiť spoločné predstavenie a robili kopec ďalších všemožných vecí, ktoré bolo treba zabezpečiť.

Mrázik očaril divákov v našom meste. Čo ďalšie pripravujete v tomto školskom roku?

Radi by sme pokračovali v podobnom duchu a urobili ďalšie predstavenie, už máme aj niečo vyhladené, nebudem však predbiehať. Dúfam, že sa nám to podarí, tak si držíme palce, aby sme sa znovu všetci spolu stretli a užili si to magické kúzlo divadla.

Mgr. Petra Horinková

KULTÚRA

GITKA VÍ ŠECKO!

Plesová sezóna sa začína...

Drahá čitateľka, drahý čitateľ, možno sa divíš, prečo píšem spisovne a nie som verná svojej rodnej záhoráčtine. Vec sa má tak, že napriek tomu, že z celého svojho srdiečka milujem svoju rodnú hruď, svoj rodný záhorácky jazyk, je to len nedávno, čo som čítala istý článok o hlbkovom kyprení pôdy v záhoráckom periodiku, záhoráckeho znenia, a priznám sa ti, drahá čitateľka, drahý čitateľ, bola som z toho celá vykulená. Šak sa to nedalo čítať! Práve preto, aby som sa vyhla rovnakej chybe ako uznávaný autor onoho článku, rozhodla som sa písať svoju spoločenskú rubriku diania v mojich milovaných Gbeloch po slovensky. Prosím, odpusť mi ojedinelé nespisovnosti, slovíčka a frázy, bo nedá sa mi občas skročiť ten jazyk gbeuský, alebo mi naopak odpusci ty, hrdá rodáčka, hrdý rodák, moje rozhodnutie priklo-niť sa aspoň k čiastočnej spisovnosti.

Ó, aký vhodnejší čas som si mohla zvoliť pre štart mojej rubriky? Ved' plesová sezóna je na spadnutie a všetci švární šuhaji a náruživé dámy to už dobre vedia. Azda

ťažko by sme si dokázali predstaviť vhodnejšie obdobie pre rozvírenie klebiet a pikantností, než práve na plesovom parkete. Minulé roky nám veru nepriali a my sa už nevieme dočkať, kedy vytiahneme honosné róby, tanečné črievičky, mixážne pulty a zašlé poldecáky.

Už 21. januára sa uskutočnil prvý z mnohých plesov, tak vhodne nazvaný Bežecký ples. Nie nadarmo sa takto volá táto známa udalosť, na ktorej sa musíte pred úspešným vstupom do sály preukázať minuloročným záznamom vašej bežeckej aktivity. Minimálny počet kilometrov je smiešnych sto, čo sama nabehám za mesiac po humne. Nie je žiadnym tajomstvom, že obvyklá klientela daného podujatia spočívala ako zvyčajne z ľudí, ktorí majú dvakrát toľko rokov, koľko by ste im tipovali. Och, milá čitateľka, na behaní veru niečo bude. To sa inak po Novom roku dozaista presvedčíme na vlastné oči, keď mestské ulice zachvátia nové bežkyne a noví bežci s ich novoročnými predsavzatiami. Gbelskí strýci na základe zozbieraných dát starostlivo vyhodnotili, že až

jeden z desiatich vydrží do februára.

Ja osobne sa však už neviem dočkať 4. februára, kedy mesto Gbely organizuje reprezentačný ples. Len medzi nami môžeme povedať, že prítomní nebude iba novozvolený primátor mesta s manželkou, väčšina poslaneckého zastupiteľstva, ale dokonca aj starostovia susedných obcí. Keďže som minulý rok dostala od mesta jubilantskú obáločku s potešujúcim obnosom, vedela som takmer okamžite, na čo zahučí celá obdržaná čiastka. Na lístok predsa!

Reprezentačný ples - to je spoločenská udalosť roka! A na takom mieste nesmie niekto ako Gitka chybať. V kuloároch sa údajne šepká, že pani D. bude zasa čakať do poslednej chvíle, až budú všetci prítomní pohodlne usadení na svojich miestach, aby mohla za všeobecného obdivu zúčastnených obdržať chvályhodné stony a obdivné „oooo“, zo svojej novej róby, zadováženej výhradne pre onú udalosť. Taktiež sa vraví, že pán V. už teraz doma poctivo nacvičuje valčík a polku, aby nestál zrudene

v rohu miestnosti ako po minulé roky. No dokázala by si osôbka ako ja niečo podobné nechať ujsť? Asi ťažko!

Priznám sa, spoločnosť mi robí radosť. Rada si zatancujem, rada po-debatujem, rada sa povypyťujem. Veď viete ako to je. (žmurk, žmurk). Akonáhle jeden ples skončí, už roz-mýšľam, kedy bude druhý. Našťastie, 18. februára sa v kultúrnom dome koná Hasičský ples. Údajne ten naj-

bezpečnejší ples zo všetkých. Orga-nizácia bude pravdepodobne opäť na tej najlepšej úrovni. A okrem toho, hasiči dobre vedia, ako uhasiť dlhé chvíle starej dámy túžiacej po zábave a tanci. Jediná škoda, že tam tí chu-apci nechodia v tých svojich fešných uniformách. Ale ktovie, možno sa nejaký nájde. Nechajme sa prekvapiť!

A preto, vidíme sa na plesovej se-zóne, milá čitateľka, milý čitateľ.

Sama autorka tejto rubriky sa už nevie dočkať, aké nové poznatky, klebety a intrigy sa jej donesú do uší a s kto-rými sa s vami nebude váhať podeliť!

Gitka ví šeko je fiktívna rubrika zá-bavného charakteru o spoločenskom dianí v meste. Inšpiráciou pre Gitku bola pani Whistledownová zo seriá-lu Bridgerton. A podobne ako u pani Whistledownovej, ani totožnosť Gitky nám nie je úplne známa.

Zo života farnosti...

Do nového roka s Božím požehnaním

Milí Gbelania!

Prvého januára sme spo-ločne začali nový občiansky rok 2023, na prahu ktorého sme si vzá-jomne priali všetko dobré, veľa šťastia, zdravia, pokoja a radostí. Nemali by to byť len prázdne vyriek-nuté slová, ale slová s úprimnou túž-bou chcieť dobro pre toho druhého. My, kresťania, pripájame k želaniam aj hojnosť Božieho požehnania. Pre niekoho sa to môže zdať frázou, pre iných niečo vzdialené, čomu nerozu-mejú. Skúsme si však priblížiť tieto slová v súlade so Svätým písmom. V Starom zákone si Izraeliti pod Božím požehnaním predstavovali v prvom rade zdravie, radosť a úžitok z vykonanej práce, spokojnosť, a aj radosť z narodených detí. Časom začali tušiť, že to musí byť ešte nie-čo oveľa viac. Začali si uvedomovať, že za Božím požehnaním je ukrytá Božia láska, ktorá nás túži priviesť až k sebe, do Božej náruče, a dáva nám účasť na svojom vlastnom šťastí. V tomto pozemskom živote to začína ako maličký potôčik a ani netušíme, aká to bude neskôr veľká rieka. Boh poslal na svet svojho Syna, aby nám osobne sprostredkoval Božie požeh-

nanie a Božiu záchranu. Kristus nám prináša Božie požehnanie v plnom zmysle slova. Je to Božia vernosť, o ktorú sa môžeme vždy oprieť. Je to Božia blízkosť v každej životnej situácii. Je to Božie prisľúbenie, že On nás povedie na našich cestách. Určite to neznamena, že nám v živote všetko pôjde ľahko, bez komplikácií a neistoty. Cez Božie po-žehnanie nám Ježiš hovorí: „Nebojsa, ja budem vždy pri Tebe, snaž sa a dô-veruj mi. Drž sa mňa a ja pôjdem s te-bou až na koniec tvojej životnej cesty.“ V liturgii je Nový rok ôsmym dňom Vianoc, dovŕšením sviatku Kristovho narodenia a pamiatkou jeho ma-tky Márie. Zároveň je aj svetovým dňom pokoja. Toto všetko nám akoby naznačovalo cestu, ktorou máme kráčať do nového roka. Máme priná-šať Boží pokoj, ktorý nám Kristus pri-niesol do nášho každodenného živo-ta, učiť sa dôverovať Bohu ako Panna Mária počas svojho života a vnášať do života nádej, ktorú nám priniesol Boží syn pri svojom narodení. To je aj mojím želaním pre vás, milí Gbelania, aby vás Boh požehnával, posilňoval a uzdra-voval všetky rany a bolesti vašej duše.

Váš farár Andrej F.

Koncert mládežníkov

Vianočný koncert mládežníckeho zboru

„Nechajte maličkých prísť ku mne“. Aj takto by sa dal charakterizo-vať koncert nášho mládežníckeho zboru. A prišli nielen deti, ktoré spievali. Plný kostol divákov, ktorí chceli zažiť vianočnú atmosfé-ru v podaní nádherných piesní a vinšov mládežníckeho zboru bol dôkazom toho, že ľudia dokázali prísť na to, o čom je čaro Vianoc. Nestáli za sporákmi, neupratovali posledné smietky prachu, ale prišli. Zhon a stres nechali bokom a naplno si vychutnali tento krás-ny koncert priamo na Štedrý deň.

Vďaka všetkým deťom, mládeži aj dospelým, ktorí tento koncert zorganizovali.

„Ďakujem za krásny zážitok. Bol to taký štartér pre upokojenie sa, potešenie a začatie si vychuť-návania vianočného obdobia.

Boli ste super!“

Jeden z mnohých ohlasov

Jasličková akadémia

Príbeh narodenia Ježiša je síce stále ten istý, ale ako nám ukazuje pani katechétka Daniela Ko-morná spolu s deťmi, vždy sa dá poňať z iného uhla. Ako už niekoľko desiatok rokov, tak aj teraz sme mali možnosť vidieť zase iné spracovanie tejto udalosti. Deti spolu so spevákmi nám priblí-žili, ako to bolo v mestečku Betleheme pred vyše 2000 rokmi. Ďakujeme vám za pekné spostenie tohto vianočného dňa neobvyčajný príbehom.

Koledovanie Dobrá novina

Naša farnosť sa každoročne zapája do akcie s názvom Dobrá novina. O čo ide? Koledníci vybehnú v malých skupinkách a navštívia rodiny, ktoré o to prejavili záujem. Táto akcia má aj charitatívny rozmer na pomoc ľuďom v sociálne slabších krajinách, najčastejšie v Afrike. Tento rok navštívili koledníci vyše 60 rodín. Zaspievali, zavinšovali, niekde aj posedeli a trocha sa porozprávali, ale hlavne opäť potešili naše srdcia. Ďakujeme.

Zopár otázok sme sa spýtali vekovo a aj služobne najstaršieho koledníka, Slávka Brutovského:

Ako dlho už koleduješ?

Ak sa nemýlim, Gbely sa do koledníckej akcie Dobrá novina zapojili hneď od prvého ročníka a ja som, myslím, nevynechal ani jeden. Či už sa chodilo po domácnostiach, alebo pre nepriazeň počasia sa konalo v kostole. Takže už 28 rokov. Stárneme veru...

Aké boli začiatky a čo sa odvtedy zmenilo?

Začiatky som vnímal ako tínedžer a začínajúci gitarista. Boli pekné a pre mňa toho času bezstarostné.

Často si spomeniem na „starú“ zostavu kostolného spoločenstva, ľudí, ktorí to ťahali v začiatkoch a ja som sa popri nich formoval. V rámci koledovania sme vyskúšali veľa inovácií ako napríklad trojkráľové oblečenia, kolednícke programy s rôznymi nástrojmi. Ľudia sa rokmi menia, ale povšetky tie roky vnímam, že pre dobrú vec sa vždy nájdu zánietení ľudia.

Vieš si spomenúť na najvtipnejšie alebo najbizarnejšie príhody z koledovania?

Nespočetne veľa... Treba si ale uvedomiť, že koledovanie je samo osebe zážitok, ako pre koledníkov, tak aj pre tých, čo koledníkov prijímu. Prežívame ako skupinka chvíle, keď je napríklad vo dvore psie zavýjanie hlasnejšie ako samotné koledovanie, či keď nám – obzvlášť starší ľudia - darujú svoje spomienky, často slzy radosti, že ich počas Vianoc aspoň niekto navštívil. Vtedy si uvedomujeme že to, čo koledníci robia, má niekoľkonásobný zmysel.

Akú máš motiváciu už tak dlho chodiť koledovať - prečo vlastne chodíš?

Bral som to vždy nielen ako participovacie na pomoci pre deti v afrických krajinách, ale zároveň, že som pomohol aj nášmu farskému spoločenstvu. Popravde... ak chceme, aby koledovanie netrvalo do večerných hodín, je potrebná každá pomocná ruka či každá gitara. Ale je pravda, že do nekonečna tu nebudeme a mali by sme si hľadať náhradu. Môj syn Kubko ma istotne v budúcnosti plnohodnotne nahradí.

Koľko rodín tak priemerne navštívite?

Rodinám sa koledníci nikdy nevnucovali. V kostole bol vždy k dispozícii zoznam, do ktorého sa záujemcovia zapísali a chodilo sa len do tých rodín. V priemere sa navštívi okolo 60 rodín + obyvatelia Domu pokojnej staroby Gbely. No a v neposlednom rade... každoročne príjmu koledníkov z niektorej obce či mesta aj najvyšší predstavitelia Slovenskej republiky. Verím teda, že už onedlho príde rad aj na gbelských mládežníkov, ktorí budú koledovať aj priamo v prezidentskom paláci.

Ďakujeme za rozhovor.

Koledovanie Dobrá novina

Polnočná svätá omša - narodeniny, nielen nášho Spasiteľa

Každoročne sa na polnočnej svätej omši stretávajú ľudia na celom svete, aby spoločne slávili narodenie Ježiša Krista. U nás v Gbeloch však v tento deň oslavujeme ešte jedny narodeniny. Presne 24.12. sa totiž narodil náš pán farár Andrej Fordinál. Tohtoročné narodeniny boli špecifické tým, že sa dožil krásneho jubilea, 50 rokov. Za nás všetkých mu zavinšovali všetko dobré animátori. Dostal aj neobyčajný darček v podobe roku modlitieb a pôstu zaňho, do ktorého sa zapojilo takmer 100 farníkov. Za komunitu nepočujúcich poslal gratulačný list pán Martin Humeňanský, predseda správnej rady Trnavskej asociácie sluchovo postihnutých. Spolu s pani Vierou Rigovou (tlmočníčka pre sluchovo postihnutých) mu poďakovali, že naše sväté omše sú ako jedny z mála na Slovensku tlmočené aj do slovenského posunkového jazyka.

Ďakujeme za vašu službu a prajeme ešte raz všetko dobré do ďalšieho obdobia vášho života!

„Veľmi si vás vážime a sme vám vďační za vaše slová plné povzbudení, nádeje, lásky, že ste kedykoľvek k dispozícii na spoveď, rozhovor, prinášate živého Pána Ježiša chorým a nevládnym, usmerňujete bez odsúdenia a ste neskutočne ľudský a chápací. Sme veľmi radi, že vás máme.“

Agáta Válekova pri gratulovaní k tomuto jubileu

KULTÚRA

Gbely majú talent

Znie to ako názov nejakej našej miestnej reality show. Nie je to úplne tak, aj keď podobnosť názvu nie je čisto náhodná. Túto akciu začal organizovať náš pán farár a prísť môže každý. Vždy v období okolo sviatku „Troch kráľov“ sa stretneme v dome kultúry. Porozprávame sa, dáme si dobrý guláš, vínko, zákusky a iné maškrtky. A popri tom nás na pódiu svojimi talentami zabávajú a ohurujú všetci odvážlivci. Vystúpiť môže každý bez obmedzenia veku alebo typu vystúpenia. A tak sme na pódiu za tie roky už mali rôzne divadielka, spe-

vákov, muzikantov, rozprávačov vtípov, agility show a iné. Zmysel celej akcie je úplne jednoduchý, avšak v dnešnej uponáhľanej dobe je niekedy aj táto jednoduchosť zložitá. Zastaviť sa, sadnúť si, porozprávať sa osobne, *face-to-face*, vychutnať si kultúrne vystúpenia, možno spoznať nových priateľov. V tomto duchu sa nieslo aj tohtoročné stretnutie. Animátori pripravili program pre deti, užili sme si vystúpenia „talentov“, podebatovali a s pocitom krásne stráveného dňa sa rozišli do svojich domovov. Čo poviete, nie je to fajn? Tak na budúci rok vás čakáme...

Akcie s týmto označením si môžete pozrieť na farskom Youtube kanáli s názvom „Fara Gbely“

Sekciu Zo života farnosti... spracoval Ing. Ondrej Chocholáček

Kumpanovi muzikanti

Vianočný koncert Kumpanovi muzikanti

Dňa 18. decembra sa po troch rokoch uskutočnil v Dome kultúry v Gbeloch vianočný koncert Kumpanových muzikantov. Počas tretej adventnej nedele nám v prvej časti hudobníci zahrli krásne tradičné piesne a v druhej nás tónmi hudobných nástrojov vtiahli do vianočnej atmosféry. Každý návštevník odchádzal s úsmevom na perách a vianočnou náladou.

Mária Bobčíková

jednou
vetou

Od 16.1. môžete pri nákupe v supermarketoch TESCO hlasovať pomocou žetónov za projekt OZ ENDY „Umenie patrí do mesta“.

Exkurzia žiakov zo špeciálnej základnej školy

Žiaci špeciálnej základnej školy v Gbeloch sú šikovné deti, ktoré sa chcú zaradiť do pracovného života ako všetci ostatní. V ďalšom štúdiu môžu pokračovať na špeciálnych učilištiach či praktických školách. Jednou z takýchto škôl je aj Spojená škola v Senici. Žiaci tam získavajú praktické vzdelanie v odboroch:

- gastronomické služby
- cukrárska výroba
- maliar
- murár

Dňa 8.12.2022 sme Spojenú školu v Senici navštívili na Dni otvorených dverí. Videli sme, čo všetko sa žiaci špeciálnych škôl môžu u nich naučiť. Ochutnali sme langoše, ktoré pripravili samotní žiaci tamojšej školy, videli sme žiakov triedy maliarov, ktorí nám predstavili, čo sa učia a dozvedeli sme sa aj, kde praxujú. Dokonca sme stretli nášho bývalého žiaka, ktorému sa v škole veľmi páči a rýchlo sa tam pekne adaptoval. Všetkým žiakom sa tam veľmi páčilo a už plánujú

svoju budúcnosť. I keď sa na školu dochádza, rodičia sa nemusia báť, pretože rodinám sociálne slabším sú poskytnuté dotácie na cestovné, ktoré si vedia vybaviť. V neposlednom rade je dôležité, že deti sa naučia cestovať, spoznajú ďalších rovesníkov a týmto sa už v dospievaní začínajú adaptovať a socializovať do 'dospelého' života.

Mgr. Daša Abou El Yazid

ŠKOLA

Prečo potrebujeme špeciálnu školu?

Na poslednom mestskom zastupiteľstve padla z radov občanov otázka, aké výnosy má mesto zo špeciálnej základnej školy. Keďže škola nemá vlastné priestory, zastupiteľstvo schvaľovalo dotáciu vo výške 3500€ určenú na prenájom priestorov v budove pošty. Žiadna škola v Gbeloch nemá výnosy v zmysle, že by sebe alebo mestu prinášala do rozpočtu financie. Hodnoty, ktoré školy dávajú, sú napriek tomu nespočítateľné. Dávajú vzdelanie našim deťom a to je jedna z najlepších investícií, ktoré môže mesto urobiť. Čo sa týka otázky smerovanej konkrétne na Špeciálnu základnú školu v Gbeloch, aj keď ju momentálne nenavštevuje veľa detí, aj pre to málo je nesmierne dôležitá. Sú to

deti, ktoré z rôznych dôvodov nemôžu navštevovať bežnú "základku", potrebujú špeciálny prístup, pomalšie tempo, iné učebné osnovy, viac trpezlivosti zo strany pedagógov.

„Dobré mesto alebo štát sa pozná práve podľa toho, ako sa dokáže postarať o tých najslabších.“

Ak im je toto všetko poskytnuté, vedia sa neskôr ľahšie zaradiť do života, nájsť si prácu a žiť plnohodnotný život. Ak by sme v Gbeloch špeciálnu školu nemali, museli by cestovať do Holíča, Skalice či Šaštína. Asi nikto z nás rodičov si nevie predstaviť to denno-denné dochádzanie s tak malými deťmi, či už autom alebo, ak ho rodina nemá, autobusom či vlakom.

Mohli by sme si sebecky povedať, že ved' mňa sa to netýka, moje deti sú múdre a šikovné. Ale jednak nikto z nás nie je prorokom a nevie, čo ho v budúcnosti čaká a jednak dobré mesto alebo štát sa pozná práve podľa toho, ako sa dokáže postarať o tých najslabších - starých ľudí, chorých alebo deti so špeciálnymi potrebami. 3500€ nie je zo 6 miliónového rozpočtu až tak veľa. Oveľa viac je takýmto školám, ich zamestnancom a žiakom vyjadriť svoju podporu a dať im pocit spolupatričnosti. Aj oni patria medzi nás.

Mgr. Petra Horinková

Novinky v základnej škole

Už sme si zvykli, že základná škola sa neustále oblieka do nového šatu. V minulom mesiaci sa žiaci mohli tešiť z dvoch noviniek.

Prvá sa nachádza priamo pred školou a môžete si ju obzrieť, keď pôjdete okolo. Sú to nové cyklostojany pred hlavným vchodom, ktoré škola získala v spolupráci s mestom Gbely prostredníctvom grantu z Trnavského samosprávneho kraja v projekte „Kryté a nekryté státie pre bicykle a servis-

ný stojan pre ZŠ s MŠ Gbely“. Do školy tak pribudol dvojposchodový stojan pre 36 bicyklov, ktorý sa v budúcnosti plánuje aj zastrešiť.

Okrem toho sa žiaci nemusia báť, že by cestou zo školy museli tlačiť bicykel s vyfúknutým kolesom alebo uvoľneným sedadlom. K cyklostojanom patrí tiež samoobslužný servisný stojan, ktorý obsahuje pumpu a rôzne kľúče a nástroje, ktorého obsluha je veľmi jednoduchá. Veríme, že na jar uvidíme chodiť do školy na

bicykli ešte viac žiakov ako doteraz. Z druhej novinky sa môžu tešiť najmenší prváčikovia. Počas prázdnin sa smutné tmavé šatne rozžiarili jasnými farbami - konkrétne žltou, oranžovou, modrou a zelenou - a čakali ich tiež nové skrinky, poličky a vešiaky na odkladanie topánok a bünd. Počas prvých zamračených poprázdňových dní tak okrem nových farieb v šatni žiarili úsmevy našich žiakov.

Mgr. Petra Horinková

ŠKOLA

ENDY DANCE GROUP úspešné v grantovej výzve

Občianske združenie ENDY DANCE GROUP úspešné v grantovej výzve „V MOJOM OKOLÍ 2022“ nadácie EPH s projektom Už 25 rokov na tanečnej scéne.

Vďaka získaným finančným prostriedkom od nadácie EPH sa nám podarilo pre tanečníkov zabezpečiť výrobu a následnú montáž kulís na pripravované súťažné choreografie, kulisy na divadelno-tanečné predstavenie Mrázik a tiež kvalitné prenosné ozvučenie, ktoré využívame pri tréningoch v telocvični a v budúcnosti využijeme na tanečných sústreďeniach, letných táboroch či workshopoch. Projekt sme mohli zrealizovať tiež vďaka odporúčaní zamestnanca spoločnosti Nafta, a.s. - Martina Križana, za čo veľmi pekne ďakujeme!

Lukáš Jureňa a Jessica Kobilyová

Nové cyklostojany pred základnou školou

Vianočný MIA FESTIVAL v Trnave

Minulý mesiac nás reprezentovala naša „staršia posádka“ tanečníkov v Trnave. Zasúťažili si so staršími tanečnicami, ktoré už poznáte, ale mali aj svoje tanečné premiéry. Záver dňa patril spoločnej návšteve vianočných trhov.

Lukáš Jureňa

- 1.miesto - Cruella
- 2.miesto - Vek je len číslo...
- 2.miesto - Volcano
- 2.miesto - The greatest musical show
- 3.miesto - Spider web
- 3.miesto - African souls
- 4.miesto - Black divas

Čo je nové, TJ NAFTA GBELY?

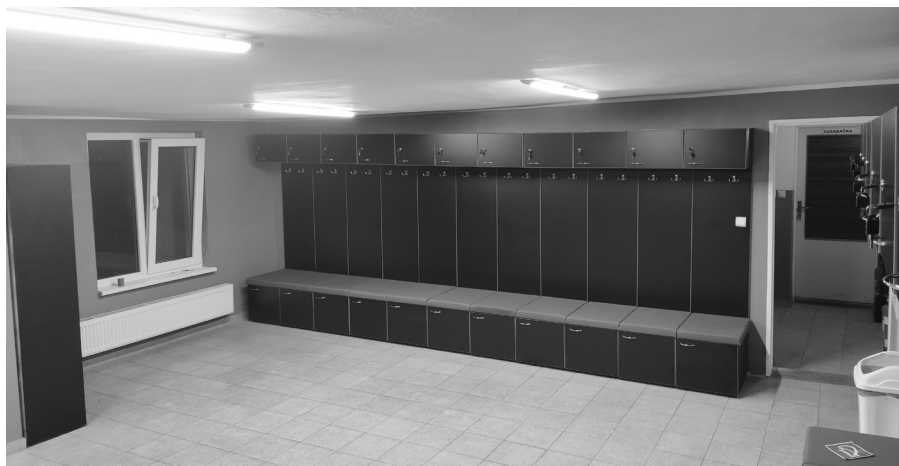
Isto ste si všimli, ak chodíte sem tam na futbalové zápasy, že areál TJ Nafta Gbely postupne opekníeva.

Medzi posledné viditeľno - neviditeľné patria nové skrinky vo všetkých šatniach hráčov a vymaľované priestory futbalového zázemia. Všetky opravy, úpravy a investície by sa nemohli uskutočniť bez zánietených ľudí z prostredia gbelského futbalu a podpory mesta Gbely. Vízie do budúcnosti sú veľké – oprava chodníkov, nové svetlá, tribúny, ...

Zmeny nastali aj vo vedení TJ Nafta Gbely. Predsedom sa stal Adam Ambra, podpredsedom Ivan Ambra, tajomníčkou Mgr. Lenka Kvaltínová a manažérom Dušan Hurbánek. Nové vedenie sa bude aj naďalej snažiť o zlepšovanie zázemia futbalistov a prípravu rôznych akcií, čo vo veľkom bude záležať aj od štedrosti sponzorov.

Nejedného fanúšika isto poteší informácia, že bufet bude otvorený, nielen počas zápasov A mužstva, ale aj počas zápasov ostatných kategórií.

Príprava na jarnú časť súťaže už začala. Rozpis prípravných zápasov A mužstva nájdete vedľa. Detské a dorastenecké kategórie mali tréningový proces prerušený len vianočnými prázdninami.

Zimné prípravné zápasy - „A“ mužstvo TJ NAFTA GBELY

SO – 04.02.2023 – FC STRÁNÍ : TJ NAFTA GBELY o 12:00

UT VESELÍ NAD MORAVOU, bus o 10:15

SO – 11.02.2023 – FC ROHOŽNÍK : TJ NAFTA GBELY o 12:00

UT PLAVECKÝ ŠTVRTOK, bus o 10:00

SO – 18.02.2023 – MSK BŘECLAV : TJ NAFTA GBELY o 10:00

UT BŘECLAV, bus o 8:30 hodine

SO – 25.02.2023 – FK LUHAČOVICE: TJ NAFTA GBELY o 12:00

UT LUHAČOVICE, bus o 9:30 hod.

SO – 04.03.2023 – FC MALACKY : TJ NAFTA GBELY o XX:00

Ich tréningy sa preniesli z vonkajších plôch do telocvične. V rámci prípravy hrajú kategórie U9, U11 a U13 Zimnú halovú ligu v Lužiciach a U15 Halovú ligu v Malackách. Veľmi dobré vý-

sledky dosahuje kategória U9, ktorá skončila v základnej časti na druhom mieste a posunula sa do skupiny o celkové prvenstvo v tejto zimnej lige.

Mgr. Eva Volková

Gbelania na 64 poliach: prvé víťazstvo mládežníckeho družstva

Po Novom roku sa šachová sezóna posunula do druhej polovice. Avšak v starom roku sa odohrali ešte dve majstrovské stretnutia.

Najskôr v 5. lige a 4. kole hostili domáce Gbely rezervu zo Skalice a zaznamenali svoje prvé víťazstvo v tejto sezóne pomerom 3,5 : 1,5. Víťazné partie zahrali Matej Lanža, Alex Rozboril a Peter Večera; nerozhodnú partiu uhrál Denis Fitak a na svojho súpera nestačil Krištof Knotek.

Potom v 3. lige a 4. kole cestovali Gbelania do slobodného kráľovského mesta Skalica a po prvýkrát v tejto sezóne ochutnali trpkosť prehry v pomere 5,5 : 2,5. Ako jediný vyhral Denis Nemšák; remizovali Juraj Šošovička, Rafael Amb-

ros a Peter Brunovský; svoje partie neudržali Tomáš Valla, Tomáš Lauko, Denis Fitak a Ferdinand Zajíček.

Prvý novoročný zápas sa odohral až v 4. lige a 6. kole, kedy gbelskí šachisti privítali vo svojej klubovni družstvo z Brezovej pod Bradlom a bol to víťazný vstup 3,5 : 1,5. Svojich súperov porazili Tomáš Valla a Tomáš Kanka; od remizových par-

tíí odchádzali Peter Brunovský, Branislav Kocák a Matej Lanža. Toto stretnutie malo zároveň historický náboj, nakoľko sa vysielalo prvýkrát naživo cez platformu www.chess.sk v sekcii online. Tu budú prebiehať ďalšie domáce stretnutia Gbelanov podľa platného rozlosovania.

RNDr. Peter Brunovský, PhD.

Por.	Družstvo	5. liga	1	2	3	4	5	6	7	8	TB1	TB2	TB3
1	ZŠK Vrbové B		*			4	3	5	4		12	16	0
2	ŠO Kopčany			*	3½	3		3½		2½	10	12,5	0
3	CVČ Senica B		1½	*			3	3		3	9	10,5	0
4	ŠO Spartak Myjava B		1	2		*	3½		4		6	10,5	0
5	ŠK Kúpele Piešťany D		2		2	1½	*			3	3	8,5	0
6	ŠK Petrova Ves B		0	1½	2			*	4½		3	8	0
7	Interchess CVČ Gbely B		1			1		½	*	3½	3	6	0
8	ŠK Skalica C			2½	2		2		1½	*	1	8	0

Mať či nemať ohňostroj na Silvestra, to je otázka...

ENVIRO

Tesne pred koncom minulého roka sa v médiách a na sociálnych sieťach rozpútala horúca diskusia ohľadom silvestrovskej tradície spájanej s ohňostrojom. Väčšina diskutujúcich navrhovala úplný zákaz ohňostrojov. To znamená žiadne súkromné odpaľovanie rakiet, žiadne hádzanie pirátov, žiadny organizovaný mestský ohňostroj. Prvotný dôvod vzišiel na margo domácich miláčikov a iných hospodárskych zvierat. Väčšine tých, ktorí vlastnia zvieratá, azda netreba vysvetľovať, akými stavmi trpia ich domáci miláčikovia, a ako reagujú na ohlušujúci teror kolektívneho ohňostroja. Negatívnych dôvodov sa však okolo ohňostrojov točí oveľa viac.

Ak by sme si zobrali pozitíva a negatíva a podľa nich radikálne vyhodnotili, či zakázať alebo nezakázať ohňostroje, odpoveď by bola takmer okamžitá. Negatív je nespochybniteľne viac. Týkajú sa životného prostredia, znečisťujú ovzdušie, škodia zdraviu a u niektorých vyvolávajú úzkostlivosť, strach a stres. V neposlednom rade terorizujú, či dokonca zabíjajú zvieratá a vtáctvo. Do pozitív by sme mohli zaradiť nostalgický pocit tradície, grandiózne priznanie oslavného dňa alebo druh zábavy najmä pre deti a niektorých dospelých.

Negatívna stránka ohňostrojov naberať oveľa vážnejšie kontúry, akonáhle sa oboznámime s ich konkrétnymi dopadmi. V závere minulého roka prišli vedci z Akadémie vied Českej republiky (AV ČR) s upozornením, že príčinou ohňostrojov sa do ovzdušia dostáva nesmierne vysoké percento toxických látok. Každý rok ide o tony nežiadúceho horčíka, titanu, rubídia, bária (zelená farba výbuchov), stroncia (červená farba) alebo medi (modrá farba). Okrem nich ide taktiež o síru, červený fosfor alebo karcinogénny antimón.

V závislosti od poveternostných podmienok ostávajú tieto toxické látky v ovzduší aj niekoľko dní, prípadne sa ich intenzita zvyšuje viac ako päťstokrát. Znepokojujúcou zaujímavosťou je aj skutočnosť, že široké spektrum spomínaných látok by sa za normálnych okolností do okolia v merateľnom rozsahu nemalo dostať ako inak dostať. Takto sa toxické látky dostávajú do vody, pôdy a môžu vstupovať aj do potravinových reťazcov, tvrdí Martin Pivokonský, riaditeľ Ústavu pre hydrodynamiku AV ČR. (Zdroj: *Zakažte ohňostroje, apelujú vedci z Akadémie. Upozorňujú na toxické látky, web ČT24*).

Ďalšou znepokojivou správou, ktorá je dozaista aktuálna aj pre Adamovské jazerá je neblahý vplyv ohňostrojov na vtáctvo. Vedci z Inštitútu Maxa Plancka sledovali počas novoročného obdobia správanie sťahovavých husí v Nemecku, Holandsku a Dánsku. Na základe ich výskumu vedci zistili zásadné zmeny v správaní sťahovavých vtákov. Tie sa väčšinou zdržiavajú niekoľko dní na hladine jazera, čím šetria energiu. Samozrejme, každý výbuch v ich blízkosti automaticky znamená traumatizujúci útek. Človek by si pomyslel, že pôjde o krátkodobú záležitosť a vtáky sa zasa vrátia naspäť. No počas novoročného ohňostroja sa ani jedna sledovaná hus nevrátila na miesto, odkiaľ bola „vyhnaná“.

Navyše, husi lietali ďalej a vyššie ako normálne. Niektoré z nich dokonca preleteli stovky kilometrov, čím prekonalí vzdialenosť, akú normálne prekonávajú počas migrácie. Jedna hus dokonca „prchala“ päťsto kilometrov. (Zdroj: *Prchajú, nespí, mrhajú energii. Ohňostroje dlhodobě traumatizujú ptactvo, varuje výzkum, web ČT24*).

Otázka ohňostrojov ostáva otvorená a diskutabilná. Niektorí z nás sú za úplný zákaz, iní za úplné povolenie. Súčasný zákon (č. 58/2014 § 53 ods. 2 a 3) jasne stanovuje, že používať pyrotechnické výrobky kategórie F2 a F3 možno len v období od 31. decembra do 1. januára nasledujúceho roka. Pričom pyrotechnické výrobky kategórie F2 a F3 sú prakticky takmer všetky, ktoré máme pri predstave ohňostroja na mysli: petardy pirát, rímske svetlice alebo rakety rôzneho druhu. V ostatnom období, od 2. januára do 30. decembra, možno používať pyrotechnické výrobky iba s predchádzajúcim súhlasom mesta.

Zatiaľ čo otázka ohľadom silvestrovských ohňostrojov ostáva otvorená, v prípade zimovísk sťahovavých vtákov, akými sú napríklad aj Adamovské jazerá, je otázka ohňostrojov, povedzme, menej problematická. Napriek tomu súčasný zákon nezakazuje používanie pyrotechnických výrobkov na daných územiach. Ako píše mestská poslankyňa, Ľudmila Činovská, „Na Adamovských jazerách platí prvý stupeň územnej ochrany, v ktorom zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny používanie ohňostrojov a deľobuchov neupravuje. To sa napriek snahám ochranárov nepodarilo na Adamove zakázať ani predpisom, ktorým sa vyhlasuje chránené vtáčie územie Záhorské Pomoravie.“ V súčasnosti tak ostáva jedinou možnosťou všeobecne záväzné nariadenie mesta, ktoré by vyslovene zakazovalo používanie pyrotechnických výrobkov

vo vyhradenom pásme chráneného vtáčieho územia. Či takéto VZN budú ľudia aj dodržiavať je už iná otázka. Mať či nemať ohňostroj na Silvestra je však pravdepodobne otázka konfliktu medzi objektívne negatívnymi dopadmi a subjektívne jednoduchou a ojedinelou zábavkou. Niečo v zmysle konzumácie alkoholu, kedy (skoro) každý chápe, že piť je zlé pre zdravie jednotlivca, no človek ako svojprávny jedinec dokáže vyhodnotiť, kedy sa chce jednoducho zabaviť po svojom a takzvané na „vlastné triko.“ Pričom dopravné tragédie a domáce násilie zapríčinené alkoholom teraz nerátame. Zásadný rozdiel prichádza v momente, keď naše konanie automaticky spôsobuje preukázateľné utrpenie iným. Osobne by som klamal, ak by som momentálne tvrdil, že som za absolútny zákaz silvestrovských ohňostrojov a to napriek všetkým známym informáciám. Všetci dobre vieme, že zakazovanie nie je práve populárna činnosť. Oveľa podstatnejšia je osveta a možnosť vlastnej voľby. A možno je to len otázka zvy-

ku. Komunitná otázka. Otázka zmeny nazerania na danú vec. Otázka zatiaľ nepoznanej, nepredstavenej náhrady za ohňostroj, ktorá dokáže byť vo finále podobne oslavná, ak nie ešte oslavnejšia. Mesto Sereď napríklad organizovalo laserovú show a Silvestrovský kamión s hudobným programom. Novoročné podujatie na Ostrom vrchu môže taktiež ponúkať isté odpovede a nápady hodné rozvoja.

Radoslav Irša

„V umiernennej podobe by som ohňostroje na Silvestra určite nezakazovala. To zakážme už aj šampanské kvôli alkoholikom.“

„Ja to osobne nemusím, pre mňa sú to vyhodené peniaze len tak do ľufu.“

názory občanov

Prečo kuchynský bioodpad nepatrí do komunálneho odpadu?

Niektorí ľudia sa mylne domnievajú, že vyhodenie kuchynského bioodpadu do popolnice na komunálny odpad nepredstavuje veľkú hrozbu. Priznám sa, sám som donedávna z odhadzovania šupky od banánu do nášho komunálu veľkú vedu nerobil. Bioodpad predsa nie je plast. Bioodpad sa na skládke rozloží a nepredstavuje žiadny väčší problém, hovorím si. Opak je však pravdou.

Na základe fyzických analýz JRK Slovensko s.r.o. tvorí takmer 80% skládkovaného odpadu ma-

teriál, ktorý by bolo možné recyklovať. Z toho najväčšie zastúpenie má práve biologicky rozložiteľný bioodpad, a to až 40%. Tým, že sa bioodpad dostáva v tak hojnom počte na skládku, podstupuje neprirodzenému rozkladu, čím spôsobuje vznik jedného z najškodlivejších skleníkových plynov – metánu.

Metán vzniká anaeróbnym rozkladom organickej hmoty a spôsobuje minimálne štvrtinu globálneho otepľovania. Napriek tomu, že tento plyn tvorí zhruba 11% emisií skleníkových plynov a zostá-

va v ovzduší „len“ dvadsať rokov, zachytáva v atmosfére až 80-krát viac tepla ako oxid uhličitý. To znamená, že popri ropnom a plynárenskom priemysle a poľnohospodárstve, dokážu aj relatívne malé skládky, vyprodukovať v daných oblastiach prevažnú časť celkových emisií. Dôvodom je práve neprirodzene sa rozkladajúci organický odpad, drevo alebo papier. Odhliadnuc od podstatnej rovnice, že čím menej komunálneho odpadu vyprodukuje, tým menej platíme, predstavuje uvoľnený metán z bioodpadu, azda ešte podstatnejšiu súčasť problému.

Radoslav Irša

Popolnica na kuchynský odpad na Učňovskej ulici

Zdroje: <https://www.menejodpadu.sk/aky-kompost-patri-na-skladku-sedy-kompost/>
<https://www.odpady-portal.sk/Dokument/107096/metan-skladkovanie-sklenikove-plyny.aspx>
<https://svet.sme.sk/c/22982187/satelity-odhalili-obrovske-mnozstva-metanu-zo-skladok-odpadu.html>

Novoročné úspechy gbelských chovateľov

Nový rok začína, séria chovateľských výstav z roku 2022 skončila. Skončila výstavou v Sobotišti v dňoch 7. – 8.1.2023, na ktorej vystavili svoje zvieratá aj gbelskí chovatelia. Táto výstava bola dosť dôležitá a zároveň aj mimoriadne úspešná.

Aby sa to dalo pochopiť, troška priblížime systém chovateľských výstav počas roka. Sezóna začína v auguste prvou výstavou. V roku 2022 to bola výstava v Uníne. Postupne potom každý týždeň, resp. každý druhý týždeň až do októbra sú výstavy v okolitých obciach, v ktorých fungujú chovateľské organizácie. Naša organizácia patrí do oblasti Senica, do ktorej patria aj ďalšie: Unín, Skalica, Brodské, Štefanov, Čáčov, Sekule, Hlboké, Prietrž, Sobotište. Chovateľská sezóna končí výstavou v Sobotišti začiatkom januára. Výstavy bývajú miestne a zároveň tri z nich sú aj špecifické tým, že sú oblastnou výstavou jedného z troch druhov vystavovaných zvierat: holubov, hydiny a králikov. U nás v Gbeloch je to oblastná výstava králikov, v Brodskom hydiny a v Sobotišti

holubov. Úspech na oblastných výstavách je dôležitý aj z hľadiska zisku bodov do súťaže, ktorú vyhlasuje každý rok Oblastný výbor SZCH Senica.

Chovatelia sa snažia pripraviť svoje zvieratá na výstavy v čo najlepšej kvalite a kondícii.

Vystavujú sa predovšetkým holuby, hydina a králiky, v malej miere k nim pristupujú morčatá a exotické vtáctvo, prípadne kozičky a ovečky.

Príprava zvierat pred samotnou výstavou zaberie nejaký čas, zvieratá sa musia odviezť, aby ich mohli posúdiť posudzovatelia, a až potom sú vystavené verejnosti. Najlepšie jedince sú ocenené čestnou alebo víťaznou cenou, prípadne cenou primátora alebo starostu, mladí chovatelia majú tiež svoje ocenenia.

Okrem účasti na výstavách v oblasti Senica sa chovatelia zúčastňujú aj výstav uskutočňovaných v iných obciach i štátoch.

Keď sa vrátíme k výstave v Sobotišti, už bolo spomenuté, že bola dôležitá a mimoriadne úspešná. Dôležitá preto,

lebo to bola oblastná výstava holubov a očakával sa zisk dôležitých bodov, a úspešná preto, lebo ten úspech v značnej miere aj prišiel.

Ocenení boli chovatelia:

holuby: Mgr. Peter Konc - 1. víťazná cena za moravský pštros modrý jarabý, František Knotek - 2. víťazná cena za benešovský biely, Jurko Slováček (mladý chovateľ) - čestná cena za český stavák čierny sedlatý, Mgr. Ivona Valentovičová - čestná cena za texan rodofarbý,

hydina: Leonard Komárek - víťaz výstavy za zdobnelá plymutka pásikavá, Samuel Balga (mladý chovateľ) - čestná cena za zdobnelá kačička biela, čestná cena za zdobnelá australka, Pohár predsedu SZCH za zdobnelá amroks.

V súhrne sa dá teda konštatovať, že naši chovatelia majú výborné zvieratá, ktorými krásne reprezentujú svoj chov i naše mesto. Tešíme sa na ďalší chovateľský rok.

Mgr. Ivona Valentovičová

Úspešní chovatelia na výstave v Sobotišti

Tip z knižnice: Macko Puf je ideálna rozprávková jednohubka

My s dcérkou Hankou určite odporúčame sériu kníh o Mackovi Pufovi, ktoré nájdete v našej knižnici.

Prečítané ich máme nespočetnekrát a dcérka už ovláda niektoré texty naspamäť. Klasický disneyovský hrdina, nadovšetko milujúci med, zažije so svojimi kamarátmi v každej knihe jedno dobrodružstvo. Deti sa popri čítaní všeličo naučia. Rátať do desať (diel s názvom *Ako vyzerá sto*). Spoznajú rôzne podoby počasia (diel *Búrlivé narodeniny*). Zistia, prečo včely potrebujú kvety (diel *Záhrada plná kvetov*), alebo ako vyzerá opera (diel *Kúzelné zaklínadlo*). Knihy nenúteným spôsobom približujú zákonitosti prírody, vhodné priateľské správanie či spoločenské udalosti.

My sme ich dcérke čítali od dva a pol roka a podľa môjho názoru sa na nich zabavia aj staršie deti (do 9 rokov). Tie si ich môžu čítať aj samé, pretože textu na každej, krásne ilustrovanej strane, nie je veľa. Čítanie jednej

knihy vám nezaberie viac ako desať minút a preto sú ideálnou rozprávkovou jednohubkou pred spaním. Postavy, ktoré v príbehoch vystupujú sú pozitívne, nie však zidealizované. Deti zistia, že kamarátov máme rôznych – bojazlivých ako Prasiatko, múdrych ako Sova, pesimistov ako Oslík, či veselých bláznov ako Tiger. Nenapravajú nedokonalosti charaktérov iných, ale prijímajú ich takých, akí sú. Dokonca z toho dokážu vytážiť a vzájomne sa obohatiť. No nebolo by skvelé, keby sme to tak mali aj v živote?

Tak šup-šup do knižnice, nech tam Mackovi Pufovi nie je smutno!

Mgr. Eva Chocholáčková

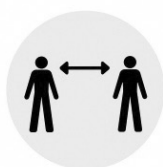

Ako si chrániť zdravie pred chrípkou a inými respiračnými ochoreniami?

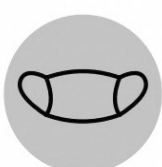
- očkovanie proti respiračným ochoreniam
- v prípade prvých príznakov ochorenia zostať ihneď doma - aby sa zamedzilo šíreniu ochorenia
- dôsledná a častá hygiena rúk
- vyhýbať sa kontaktu s osobami s príznakmi ochorenia
- dodržiavať respiračnú etiketu (kašeľ a kýchanie do jednorazovej vreckovky, bezodkladné vyhadzovanie použitých vreckoviek)
- časté krátke nárazové vetranie niekoľkokrát počas dňa
- pravidelná dezinfekcia povrchov, ktorých sa ľudia často dotýkajú
- v materských školách vykonávať vstupný ranný filter, vďaka ktorému sa zamedzí, aby sa do kolektívu dostalo choré či nedoliečené dieťa
- zvýšený príjem vitamínov na podporu obranyschopnosti tela
- každodenný pobyt na čerstvom vzduchu
- dostatok spánku
- aktívny životný štýl a otužovanie.

Očkovanie
proti chrípke

Odstup od
iných ľudí

Prekrytie
dýchacích ciest

Vetranie
interiérov

Dôsledná
hygiena rúk

Zdroj: Úrad verejného zdravotníctva SR - online brožúra *Chrípková sezóna 2022/2023* https://www.uvzs.sk/docs/letaky/chripkova_sezona_2022_2023.pdf

ŠTATISTIKA VÝJAZDOV ZÁCHRANKY RZP GBELY ZA ROK 2022

V roku 2022 sme uskutočnili 2319 výjazdov. Z toho bolo 1361 pacientov prevezených do nemocnice, 846 bolo ošetrovaných doma, 29-krát bola vydaná adresa odvolaná, ešte než sme tam prišli, 82-krát pacienti odmietli prevoz do nemocnice a jedenkrát bola asistencia polície.

Najviac výjazdov bolo uskutočnených v týchto mesiacoch:

1. júl: 212
2. december: 211
3. marec a jún: 202
4. august 196

Z toho vychádza, že letné mesiace (jún, júl a august) jasne prevažujú. Najmenej výjazdov bolo naopak v mesiacoch:

- September: 170
Február: 179
Január: 182

Čo sa kilometrov týka, mesačne sme najazdili priemerne 8541,6 km. Za rok 102 500 km.

Najviac najazdených kilometrov bolo v júli (9578 km), najmenej v septembri (7583 km).

Zaujímavé je aj to, do ktorých miest a obcí sme jazdili:

1. Senica a Holíč - každé po 336 výjazdov
2. Gbely: 316 výjazdov
3. Skalica: 305 výjazdov
4. Šaštín-Stráže: 175 výjazdov
5. Borský Mikuláš: 91 výjazdov

Najmenej sme jazdili do vzdialenejších destinácií:

Podbranč, Plavecký Peter,
Prievaly (2-krát)
Cerová, Osuské, Hlboké,
Rohov (3-krát)
Hradište pod Vrátnom (4-krát)

Najviac sme zasahovali pri týchto diagnózach:

1. vysoký krvný tlak: 195
2. bolesti brucha: 176
3. úraz hlavy a Covid: 144
4. sťažené dýchanie: 131
5. bolesti chrbta: 125
6. bolesti na hrudníku: 86
7. úraz alebo zlomenina dolnej končatiny: 82
8. kolaps: 80
9. len vyšetrenie pacienta: 72
10. cieвна mozgová príhoda: 70

Celkovo sme použili 45 diagnóz. Medzi zaujímavé ešte patria psychiatrickí pacienti, celkom 65, horúčky nevedelo riešiť 54 pacientov a pod vplyvom alkoholu bolo 38 pacientov, úmrtie (22), tetánia (21), dopravná nehoda (18), bezvedomie (10), pôrod (10 z toho jeden vykonaný), infarkt (9) a dve popáleniny.

Bola by zaujímavá štatistika pacientov, ktorí opakovane volajú aj dvakrát do týždňa, niektorí určite aspoň raz za mesiac.

Všetkým prajem hlavne pevné zdravie v roku 2023!

Ladislav Gutschnitz
VZS Gbely

Zmena úradných hodín od 1.2.2023

Oznamujeme občanom, že s účinnosťou od 1.2.2023 bude na mestskom úrade v Gbeloch každý štvrtok nestránkový deň. V prípade potreby vybavenia úmrtného listu bude možné kontaktovať matriku tel.č. 034/690 64 21.

V roku 2022 vydalo Mesto Gbely nasledovné povolenia:

Mesto Gbely – stavebný úrad

Stavebné povolenia: 45
Kolaudačné rozhodnutia: 33
Územné rozhodnutia: 14
Rozhodnutia o odstránení stavby: 3
Zmena v užívaní stavby: 1
Výkon štátneho staveb. dozoru: 2

Mesto Gbely – odbor výstavby

Oznámenia k ohláseniu drobnej stavby alebo stavebnej úpravy: 45
Vydané územno-plánovacie info.: 24

Mesto Gbely – Ochrana prírody a krajiny:

Povolenie výrubu drevín: 9
Počet vydaných rybár. lístkov: 146

Mesto Gbely – Pozemné komunikácie

Povolenia na zvláštne užívanie komunikácie: 10

Štatistika obyvateľov za rok 2022

Narodené deti: 44
(16 chlapcov / 28 dievčat)
Zomrelých: 70
(37 mužov / 33 žien)

Prihlásených: 83
Odhlásených: 80

Celkový počet obyvateľov k 31.12.2022

4912 (2454 mužov / 2458 žien)

OČNÁ OPTIKA FREE-OPTIK

Očný optik - Monika Poncová
Petrovská ulica č. 207, Gbely
0902 / 357 067 a 0910 / 143 440,
alebo zazvoňte na zvončeku pri Optike.

KOZMETICKÝ SALÓN FEMINA

Jana Švrčková, Naftárska 944
ponúka: kompletne kozmetické služby
JANSSEN Cosmetics ošetrovanie pleti -
laser LASOCAR. Info: 0904 / 572 184

PRÁCE S JCB

Prípravné, dokončovacie, výkopové
práce s JCB 3CX, kopanie studní a
žump, zámková dlažba na kľúč
Kontakt: 0948 420 618

ŽALÚZIE, ROLETY, SIETKY

MONTÁŽ a OPRAVY - 0903 / 463 904

VYKUPUJEM

staré mince a bankovky aj celé
kompletné zbierky po zberateľoch,
alebo dedičstvo. Info: 0902 / 168 083

ZÁVLAHY A ZÁHRADY

Roman Matula
Realizácia, údržba a rekonštrukcia
záhrad a predzáhradiek
Výsadba a zakladanie trávnikov a
okrasných trvalkových záhonov
Rez a výsadba stromov
Automatické závlahy HUNTER – návrh,
montáž, servis
Tel: 0904264604
Facebook.com/zavlahyzaohradymatula

BIMBO TAXI GBELY

Preprava 1-6 osôb
tel: 0947917962

ARCHITEKT - CESTA K VYSNÍVANÉMU DOMOVU

Novostavby a rekonštrukcie rodinných
domov, bytových a občianskych stavieb.
Od štúdie, cez návrh stavby,
po realizáciu interiéru.

Ing. arch. Magdaléna Mizeráková
mitechsk@gmail.com www.mitechsk.sk
+421 907 960 714

KLIETKY PRE CHOV

prepelic, králiky, činčily, pasce na lišky
a kuny, liahne na vajčká, odchovne pre
kuriatka, krmítka a napájačky, robíme
rozvoz po celom Slovensku, viac na
www.123nakup.eu, tel.0907181800

MIROVE TORTY A ZÁKUSKY

Domáca rodinná cukrárenská výroba
Miroslav Horinka
Torty a zákusky na rôznu príležitosť i
všedný deň. Dovozy do Gbelov podľa
dohody. Tel: 0915 749 758
www.mirovetorty.sk
mail: miroslavhorinka@gmail.com

SNACK A COFFEE BAR U CVRČKA

Jilemnického 708, 90845 Gbely
www.cvrcek.sk
vás pozýva na gbelskú kávu, teplé
a studené nápoje, zákusky, koláče,
palacinky, vafle, zmrzlinové a ovocné
poháre aj koktaily, bagety, šaláty a iné.
Pripravíme občerstvenie na oslavy:
chlebíčky, očká, banketky, studené a
teplé obložené misky, ovocné misky, zá-
kuský. Naše priestory si môžete aj prenajať.

TAXI GBELY

Preprava osôb / NON STOP / 1-8 osôb
0910 / 829 475

ZDÁ SA VÁM VAŠA POISTKA NA AUTO ALEBO DOM DRAHÁ?

Kliknite sem a spravte si lacnejšiu:
www.onlinepoistky.sk

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

NARODILI SA:

Mateo Barát

OPUSTILI NÁS:

Ludmila Morávková (96)
Otília Konečná (91)
Olga Brezovská (89)
Zdeněk Filinger (81)
Miloslav Butaš (76)
Pavol Hornáček (73)
Peter Duffek (72)
Blažena Šeniglová (60)

JUBILANTI - JANUÁR 2023:

Pavel Jahelka
Milan Juráček
Mária Duchoslavová
Ján Kociňák
Blažena Kovalovská
Anastázia Masárová
Ladislav Rozboril
Hedviga Pažitková
Emília Pechová
Ludmila Morávková
Mária Oravcová
Jozefa Poláková
Jarmila Pradličková
Ján Zajíček
Ján Vlk
Anna Piváková
Mária Vlková
Bernardína Mihálová

Výherkyňa krížovky z čísla 12/2022

Oľga Štvrtecká

správna odpoveď:
...A SPOKOJNÝ NOVÝ ROK
GBELANOM I CELÉMU SVETU

Pani Štvrtecká vyhráva knihu
Zábavné krížovky
- citáty - príslovia - humor

Gratulujeme!

Najkrajšia fotografia Gbelov a okolia

Pavol Jurka

Pavína Buchová

Kristína Petriková

Radek Kaiser

Reprezentačný ples mesta Gbely ...TAJNIČKA...

autor: P.S.	milodar	obilná bielkovina	lbrahim (dom.)	vojenská predajňa	človek postihnutý syfilisom	Pomôcky: EPIMER, HOKA, KULICH	chem. zn. argónu	osa (čes. zast.)	mužské meno	účtovná bilancia	Pomôcky: LUETIK, RAKÚS	knockout	obidva	čierne zlato	sorta hrozna	slovenský sochára
oblial						vták (zool.) jedovatá rastlina					kôra z korko- vého duba štvt' v Londýne					
3. časť tajničky																
druh mono- sacharidu							dezinfekčný prostriedok poľná vojen. nemocnica					výzva (kniž.) uhorka (čes.)				
MPZ Rumunská			korálový ostrov predstavený kláštora					obnažene hromada					arabské muž. meno polodraho- kam			
otázka spôsobu				iným spôsobom rozum					mesto v Turecku popovok					čitoslovce povzdychu zadováž, obstaraj		
	bratranec Dávidov	hokejové náčinie klobúk (zast.)				francúzsky prozaik vyhynutý cicavec					orgán sluchu malý konik				plod olivovníka	slovenský literárny vedec
vyslovujem redukované A					časť atlasu vydáva zvuk hodín					vojenský útvar ťažné zvieratá						
prehra v šachu				hmotnosť obalu kód letiska Temešvár					zajakávala sa orgány zraku							
meno Caponeho			čas (angl.) MPZ Ukrajiny					Chaplinova manželka dánska počet miera					mimovoľný záškib příklad (skr.)			
1. časť tajničky												2. časť tajničky				
prístroj							medikament					naberaj do záhybov				